

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fôî'a acést'a ese tóta Marti s'ra.
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Preţulu pentru Ostrungari'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu triloniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Una esmiliaru costa 15 cr.

Tóte siodieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insectiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 50 cr. tace timbrale.

Càtra camerier'a mea.

— Epigrama. —

Esci punctuala, draga, da fôrte punctuala,
Atàtu de punctuala subreta n'am avutu; —
Cà-ci in o di, ca 'n alt'a, de-e iérna. de-e véra,
Tu te scoli *puntu* la siepte, aman, scii, pe minutu!
(Aradu, 9-II. 1876.) (§.)

Jalb'a unei jalbe cu consistoriulu in protiapa!

(Continuare d'in nrul 2.)

Individulu acést'a nu pôte fi parintele M. L. d'in ghici-
tóre — resonam eu — desi érá autoritatea lui reveren-
diala incinsa cu sierpariu rosit. Unu individu cu tiolu in
spate in timpu de tónna pléca — argumentam eu — la
campu, sa adune fasoica, séu otava. Acést'a nu pôte fi refe-
rinte in consistoriu. Dér' cum vinu eu — me întrebam —
in manile unui atare individu întiolatu, spre referada?

A-ci me poricnire lacremile. Sermana do mine oftam.
Eu nu mai am mantuire. Séu me manca adi-mane o vaca
cu octava, séu unu calugeru in diu'a de pasci cu fasoical!
Neci nu mi-am fostu facutu crucea deplinu, candu
am pomenita de calogoru, si éta „fabula in lupus“. Unu calu-
garu insuratu mi se ivi in orizontula marginitu de tiolulu
individulu, ce me purtá. — Plecatiune! palinte asesole!
— peltigá calugarulu. — Athi pecatú la pleumblale?!
— Tóte cele bune — reflectá espresulu meu — si plecá cu
unu altu individu, care parésindu pe calogaru, l'a insocitú.

La audiulu: „Plecatiune parinte asesore,“ mi s'a inse-
ninatu fruntea, si eram sigura, ca am ajunsu la adres'a cea
adeverata. — In bucuria mea m'a intaritu si subjectulu,
ce au insocitú pe espresulu meu, cu atât'a mai multu, cu
cátu s'a incinsu între ambii unu discursu despre afaceri
consistoriali. Darere numai, ca tragendu ventulu rece si-a
stransu espresulu meu tiolulu cu vehementia in giurulu seu
si pre mine m'au tesenitu asê de tare, încatu nu întiele-
geam esinti'a discursului, neci nu puteam privi pe sub-
jectulu strainu, ca sa-lu cunoscu. Dupa tóte semnele inse —
vorbea in tonulu si tactulu cocosului, candu anuntia gain'a

ridicarea sa d'in patulu nasterii, si batea cu bofa d'in
man'a drépta argumentele vorbirei sale in palm'a cea stanga —
erá strainulu unu omu aspru, ca sistemulu lui Bach. Nu se
tiennea inse de consistoriu, pentru-cá l'am auditu amenin-
tiandu: Vai vai! De asi fi eu in consistoriu. Eu i-así in-
vetiá „mores“!

O séra buna ii despartí pe amenduoi. Asesorulu meu
mai resuná de câte-va ori: Da! da! mores! mores!

Eu firesce n'am întielesu ce va sa dica „mores“, ve-
diendu inse, ca asesorulu meu consente cu strainulu in
pareri, m'am convinsu, ca amaritulu consistoriu totu nu e
asê de stricatu, precum ar poté fi, candu strainulu ar face
parte d'in elu. —

Asê me mangaiam de parerea buna, ce au avutu si
parintii mei despre consistoriu candu m'a nascutu si speram
acum mantuirea unei paro-hii dreptcredintiöse dela întie-
leptiunea asesorelui consistorialu, la a carui gratia am ajunsu.

Dér' sa vedi ce mantuire! Siese luni, adeca tocma
atât'a timpu, câtu cere natura la formatiunea perfecta a
unui magariu, am jacutu pe mas'a asesorelui referinte, de
mi s'a muiatu ósele. Neci bataru crudel'a de servitóre nu
s'au indaratu sa me întóra stergendu pravalu pe cealalta
parte.

Fericitu, — cugetam in mine — celu-ce nare baserica,
ca acel'a n'are trebuintia de consistoriu.

„Unde e suplic'a Ghimbóceniloru? Unde pôte fi?“ érá
o întrebare la ordinea dilei in disordinea evidintieloru con-
sistoriali. Nimenea nu érá in stare a responde, numai eu
sciam, ca me afia la unu nime.

Si la întrebarea acést'a a resupnsu casulu. Ca fia-care
asesoru consistorialu, asê se ocupá si asesorulu meu de
salutea basericii. Dusu ani a conceputu acést'a la o suplic'a
a sa càtra sinodulu archidiecesan, pentru adecuarea veni-
teloru sale cu acele ale acelora-l-alti colegi si sei. Si eu
findu de tranturile in drépta si stang'a, ce am suferitu
totu asê de manjita, ca si suplic'a asesorelui meu pentru
rebonificarea salariulu meu, de funinginea, ce au caditu
pe dins'a d'in foculu ereriloru asesoriali, in locu sa pue
acést'a man'a pe fetulu seu, a puso pe mine.

Facu-mi cruce! — a eschiamatu asesorulu meu. Da
a-ci erai, satano?

Dupa binecuventarea acést'a a ineretitu asesorulu meu
fruntea, a facutu unu obrazu, ca si candu ar fi musicatu in-
tr'unu mera paduretú si m'a cetitu pana la fine. A-ci

a batutu d'in capu, ca si candu ar fi voitu sa pornesca functiunea creriloru sei ce s'a fostu sloitu in decursulu ceterii, m'a bagatu in buzunariu, si a inceputu a medita dupa motive meritoriali — la suplic'a pentru inmultirea salariului seu. Pentru-ca de duoi ani n'au gasitu altu motivu, decatu acel'a: ca e asesoru consistorialu, si ca, ca atare, trebuie sa aibe a priori merite.

(Va urma.)

Cucuveic'a Turciei.

Pe palatulu celu de vera,
Unde pasi'a bancheta,
Cucuveic'a tare sbera:
„A sositu si diu'a ta!

Mortea vine, te pandesce,
Sa te duca d'intre vii,
Si de tierra se gandesce:
Cum s'o taie in falii.“

Cucuveic'a blastemata,
Ce se bucura cumplitu,
Candu o victima 'ngrasiata
Se prepara de sferistu,

Nu 'ncetaza di si nopte
A canta in tonu voiosu:
„Buhù! buhù! vina morte,
Du pre omulu celu morbosu.“

Astu-feliu canta ca si-acum'a,
Ca mirosa, c'a sositu
Tempulu, candu si semilun'a
Sa se plece spre sfintitu!

B. Ch. F.

Se lauda ol'a, ca va sparge caldarea.

Doue puteri conducu pre omu in vietia: mintea, ca sa cugete dreptu, anim'a ca sa lucreze dreptu. Olariulu n'are neci un'a d'in puterile aceste. Ore este elu omu? Nu l'a invinuitu nimenea! Este der' siguru — pitigoiu!!

Intipuesce-ti o mesa rotunda, care se invertesce intr'unu cuiu. La mesa siede o fiantia fore valore in vietia sociala. Acest'a intorce mesa pr'in puterea petioreloru. Functiunea creriloru i abdice servi-tiulu. Sub manile lui mangite se forma d'in tina (lutu) o ola — gola. Acest'a e olariu! In zoologia se numesce: „Olarus simplex.“

Civilisatiunea moderna a produsu si doctori in ole. Incatu cunoscu eu inse zoologia, este pone acum unu singuru doctoru olariu.

Si acest'a lucra in tina!

Vedi „Tinagrafulu Romanu“, nrulu 11. d'in 1876.

Joan Popa Dr. Olariu.

Catra unu mintunosu.

— Dupa Lessing —

Tu-mi poti minti catu vei vrea,
Totu nu me vei inselá;
Odata m'ai insielatu:
C'ai graitu adevratu!

Anecdote.

Aducendu-se odata prunculu tiganului intr'unu somnu asemenea mortii, s'a dusu dad'a-seu plinu de mahnire si suparare la preotulu, care siede peste pirea lunga baserica, si l'a rogatu, sa ordoneze a se trage tote clopotele d'in turnulu basericii, (si erau de tote unulu numai) ca i-a moritu multu iubitelu seu Adamuti. Preotulu a si demandatu de locu sfetului, care a grabitu a implini porunca cinstiului.

Cul'a Ciurila, — ca-ci asi-i era numele dadei — pornesce intre sunetelu clopoteloru — unulu la numeru — catra casa vaetandu-se si tragendu-se de peru de gelea perderii mari in Adamuti, ca sa se ingrigesca de appo (farina), ca-ci panii (apa) avea pentru colaci.

Ajunge a-casa si spre mare uimire a lui, Adamuti incepu sa misce d'in petiore, se desceptase d'in somnulu celu de morte; bagu-sema sgomotulu celu mare a clopoteloru i-a turburatu somnulu seu celu dulce. Dad'a Ciurila ia foiulu seu celu de mana innainte, lu intocmesce la Adamuti in gura si suffa cu nadejde sufletu in Adamuti, ca sa-lu invie. Dupa aceea fuge a-fore d'in casa si incepe a striga in gura mare catra sfetulu, care totu asudase in trasulu clopoteloru:

„Na mai tierde harango, che na mai muleau!“
(Nu mai trage clopotele, ca inca n'a muritu).

Aldescenulu jurisianu a fostu tramisu de catra preotulu d'in satu cu cartea de cununia la protopopulu d'in B. pentru sedula de cununia (izvestia.)

Der' elu ca sa lia treb'a mai cu cinste, a prinsu 4 boi la caru, a pusu cartea de cununia in paleria, si asi mergendu naintea boiloru totu fluerendu, a dusu cartea la protopopulu, si totu asi si inderetru la preotulu.

Dumitrache.

Correspondentie.

Prea schinsite, schi Ener Hochwohlgeborenen S. S. Gura v. Satului, schi traka me Deschine!

Jo schti, fe dumnewostra kinoste pre bine la mine, de atunsch, kind munit noi Bowa, schi fu Acoich schufat noi la Fratele nostra Bista la eli, schi jo atunsch maj skris la dumnewostra, schi kin fefebuit la mine, ascha schi zint Forba, ka nu spus dummeta la nime; — asta tare plajche la mine, fe dummeta este Wom la Worbe schi zine pe ja; — atunsa jo jare maj skrie la dummeta schefa, un Bowesta tare lungu, schi la toz pot fe spune, numa la Milch-Mühlbacher dela Sachsenland nu spune, fe je munit la mine schi munit kinpere dela mine asta lapte flemita dela Neu-Krad.

Po la noi la J. . . . jare felut Schupuni nostra Baal, schi Schupuni munit la noi, fe nu merche maj mult kin fre el trepile la Sat; schi kin fre ala Bopete rumunestu, el munit tare, fe nu fest remas kimes alui Schuls la Birt, kare frut Schupuni; schi kare frut Bopete, jif Heuler, ba zipat pe el schi dela Hambar Magazin Satului schi tare munit la Sat, schi Sat nu schi nimis de ala; — schi ele kind schufat numa jis:

Sai divindi rindi rindi, rubala!
Sai divindi rindi rindi, injala!

jchi tot jis kind schufat:

Soy ssa! Soy ssa!
Schummeja drada mea.

Schi:

Ah we! nu este Hambar ante.
Ah we! nu este kimes ante!

Ba:

Ba schi dela Auctus we je zipe!
Sche je fache?

Ah we! tatele me!
Ah we! mamete me!

No schi merche bine la el,
Se tot de beste kinte el,
De puturie mare schi este la el! —

Schi kind petrefut jel mai bite, atunsch finit un Sireb la Wirtaus, schi Birtasch fest Uagur, schi spus Sireb la el:

Pomozi bog. Agyon Isten.

Hej ima stal? Van istáló.

Imasi zobi? Van Zab.

Imasi cena? Van széna.

Ima clanine? Van szalona.

Ho matermu ja nicam ni znao da ja znam i magyarsky s'chi Sirbu; — s'chi apoi finit la „Paal“ mulzi Nemzele s'chi Ungurile s'chi Rumunele, — s'chi atunsch fost mare s'hot la mine, fum pofestit mie Powestele asta mare s'chi frumos.

Unu Bom fost Schumoj kumat la el; el tot powestit, se fost un König, Masil s'chi Imperat Melchisedek la Moreiloru; s'chi Haralampie la Hasanului, s'chi Mufrie la Fawilon, unde fluere aju, s'chi s'chete chajchma, — Mitre de Bausche fu un Petaf, s'chi Citra de bani morunz fu 7 Kreuzer.

El powesti:

1. Pipova-pizor de Kraj, s'chepete teșche la un Malaiu. (Na, jo s'crie s'chi rumuneste, se s'chiteska s'chi Nemtzi a lor.) 2. Neudorf-Finu multu. 3. Furatura-Chesintiu. 4. Haidacutu-Finu uultu, 5. Misnitia-Fritchaz, 6. Nadasiu-drugalan, 7. Miosiu-some lunga, 8. Tranov'a-Krumpiru, 9. Sardinu-Galusica, 10. Chisfaluba-Fala gola, 11. S. Miclosiu-Tiapa 'n gardu, da nu-e. 12. S'chela-Biatu, 13. Arab-bulfanu. 14. Micalac'a-lapte dulce, cum 'u mulge 'n tirgu 'u duce, 15. Glogovatiu-Rapatina, 16. Mundurlocu-sta pa locu, 17. Cicru-Leasa, direasa, 18. Soboteliu-Wirsia, 19. Paulisiu-Sapa, 20. Kadn'a-Manasire, 21. Sioimosiu-Barda, 22. Milova-Arama, 23. Gladovenii-Mau . . . 24. Minisieni-Man chemesi. 25. Giorocu-tota ver'a hais si cea: ern'a n'are ce manca, 26. Cuvinu-strecura M. pelinu, 27. Covasintiu-Simba, 28. Siria Palaria, 29. Misc'a-Pal. 30. Galsia-Pal. 31. Pancota-Biatu de lemne, 32. Agrișiu-Garb maruitu, 33. Panad-Pepene, 34. Curticiu-Lotrie, 35. Siumand-hotie, 36. Macea-dragoste mare, 37. Pecifa-hirbe, 38. Fratosiu-potca, 39. Semlacu-umitie, 40. Radlacu-corcitura, 41. Schaitinu, Nadrugi negri, cu petece o mie, carpiti pe vecie. s'chi dupa s'che powestit el, noi toti vij mare, fu s'chanke laufe; — apoi inscheput se finta rumuneste:

Totu ti-am spusu
Si nu ti-amspusu,
Ke te tragu pre dealu in susu.

23.—24.

Micalaca lapte dulce.

25.

Totu jisei si totu jisei,
Ke tu umblii dupa s'mei.

26.—27.

Mundurlocu bulguitu.

28.

Si asie fost zid-a prosta
Se mi iei nevest'a noastra.

21.—22.

Neu-Arabu lapte acru.

23.

Frundia verde de fundusu
Se te duci pre cum ti-amspusu.

21.—22.

Felnacu-e cu raita 'n susu.

23.

s'chi ala tot as'cha finta, s'chi noj mult ris s'chi fost tare s'hot la ele, — s'chi apoi noj tot bine petrekat pune la Sia, s'chi apoi uers akaje chi fokut mine blau-montag; s'chi jo tare rofe pre diunmeta, si bun fe jo kmosie pre diunmeta de Wem de parole, nu spune diunmeta la tozi Wemeni, nuna la kameradi diunmitale s'che timplat, fe Pofesta nostre la Paal a nostre; s'chi trimete s'chi la noi s'che s'cheti, fe noj nu pune fu diunmeta fu lapte flesnite; dake diunmeta nuna spune la mine, jo mai trimete la diunmeta s'chi mai multz, multz powesti dake nu spuni la tozi, s'chi fre se primește pe jele.

Jo mai fre se spune s'cheta s'chi jo asta laje la alte date; spune meine fuff griisse la fratele me de Kruische Milch Mühlbacher dila Sachsenlande se nu plinke fud s'chiteste nach! remunu fu inpleteschune Neu-Arad in Sia, kund krepai pe hel krepai, Luna he trefu pe je. Jahre 1876. se je Steufel pe hel krasse fu Caffee.

Sausl m. p.

v. Neu-Arader (S'chela, alias.)

Chiuituri poporale.

Mandr'a candu-e rumenita,
Cu cincu sute nu-e platita;
Dér' de se desrumenesce,
Neci duoi bani, Dieu, nu platesce!

Mandr'a cu siurtiu de cartouu,
Ar fi buna dupa-unu domnu, —
Dér' cenus'a-ajunge 'n hornu.
Mandr'a cu siurtiu de metasa,
Ar fi buna preutésa, —
Dér' gunoiu-i pute 'n casa.

Haida mandra dupa mine,
Sà te 'nvetiu a trai bine.
La móra nu te-'oiu maná, —
De nu-i merge, nu-i mancá.
Descultia nu te-'oiu portá, —
Cà-i umblá tu déca-i vrea.

Cine strica dragostile,
Mance-i gràulu paserile,
Sà n'aibe pita pe mésa,
Neci senitate in óse;
N'aibe pandia pe obrazu,
Neci scanduri de sàlasiu.

Unde vediu póle spalate,
Stau in locu si-mi facu pecate.
Unde vediu póle sub briu,
Su' mai multu mortu decátu viu.

Fostu-a tat'a beutoriu,
Si-a remasu la birtu detoriu;
Eu silindu sà-me platescu,
Mai tare me 'ndatorescu.

Maritá-m'asi sà nu siedu,
Numai campulu sà nu-lu vedu.
Campulu sà-lu véda barbatulu,
Eu sà maturu, sà-asternu patulu,
Sà-mi punu oglind'a 'n ferésta.
Sà vediu bine-mi stà nevésta?

Frundia verde de meru dulce,
Am o mandra, ca o cruce —
Dér' la lucrú nu-o potu duce.
Demanéti'a-e rón'a rece,
Peste dí sè pré 'ncaldiesce.
Candu-e colo la ujina,
O pisic' tintiarú de mana.

De-'oiu trai càtu frundi'a 'n via,
Nu iau féta cu mosia.
Mai bin' iau un'a seraca, —
Car' cu man'a ei se 'mbraca, —
Si ce-'oiu dice eu, sà faca,
Candu i-'oiu dice, „taci!“ — sà taca.

Maritá-m'asi si eu béta,
Hainele de patu me gata.
Neci nu-e tiolu, neci nu-e cojocu,
De altele nu-su de locu.

In pivintia.
Ca 'n ulitia,
Si 'n caméra,
Ca si-afore.

Bine-i stà mandrutii mele.
Cu póle-albe subtirele:

Dér' mai bine i-aru siedeá,
Déca li-ar fi tiesutu ea.

Mandr'a mea frumósa esci
Cóle, candu te rumenesci;
Ér' candu nu esci rumenita:
Esci ea draculu de urita.

Dumitrache.

Magazinulu lui „Gur'a Satului.“

Taber'a ungrésca d'in romani de pe la alegerile de deputati dietali d'in Ungari'a si Transilvania.

Acestu quotlibet compusu parte d'in voluntari, parte d'in cei prinsi cu funea, se publica spre scire si acomodare. Lasa véda lumea: cine sunt acei'a, cari cu votulu loru au trantitu partit'a nationale romana la petiórele fratiloru nostri magiari, respectivaminte au lovitu in ea, spre a o blamá si sguduí.

Spre acestu scopu, si ca acestu cupletu sa fia completu, rogámu pre conducatorii d'in cele-l-alte districte ca sa ni comunice listele de votare, deosebindu pre romani, pentru a-i cunósce.

(Urmare.)

In districtulu Aradului.

D.) cerculu alegatoriu alu *Sant'-Anei*.

Candidati: alu partitulu nationale opositionale: *Iosifu Vulcanu* d'in B.-pest'a, redactorulu dela diurnalele periodice „*Famili'a*“ si „*Siedietórea*“: ér' ai partitulu liberale guvernamentale ungrescu: *Sigismundu* (Victoru) *Bohus*, proprietariu mare de Siri'a si de Sant'-An'a, si deputatulu de mai 'nainte alu acestui cercu, si *Alisandru* barone de *Bánhidi*, proprietariu mare d'in Simandu.

Voturile romaniloru pentru candidatii magiari, si contr'a candidatulu nationale, au fostu urmatóriele:

h.) d'in com. **Comlausiu** (Vechi'a S.-An'a):

- 1.) *Georgiu Popovicu*, ²³⁾ not. com.
- 2.) *Andriu Misicoiu*, economu.
- 3.) *Moise* „ „

²³⁾ No frate Giure'a, n'am mai crediutu, ca si tu sa ajungi candu-va in „*Gur'a Satului*“! Vodi-te acum? M. B. S.

Asiè déra 153 romani au votatu contr'a candidatulu romanu; de unde rezultatulu a fostu, ca Baronulu *Alisandru* de *Bánhidi* a priimitu 113 voturi, bravulu nostru candidatulu nationalu *Iosifu Vulcanu*, avocatulu si redactorele dela foile periodice „*Famili'a*“, „*Siedietóri'a*“, a intrunitu 179 voturi, éra *Sigismundu* (Victoru) *Bohus* 320, care a-poi, in majoritatea voturiloru si cu spriginirea romaniloru sedusi, fuse proclamatu éra-si deputatu alu acestui cercu.

Detori'a nationale si-au facutu-o: *Alecsiu Popovicu*, avocatulu si invapaiatulu conducatoriu nationale d'in Comlausiu, (socrulu candidatulu nostru,) *Stefanu Popovicu*, parochulu destinsu d'in Otlac'a, — *Miaiu Leucutia* si *Augustinu Belesiu*, parochi in Simandu, — *Ioane Moldovanu*, proprietariu in Simandu. (dilele aceste a repausatu, fia-i tieren'a binecuventata!) — *Ioane Dascabu*, invetiatoriu in Comlausiu, — veteranulu parocu decoratu d'in Comlausiu *Ioane Popovicu*, — preotii d'in Siclau *Petru Zeldesianu* si *Codrianu*, — zelosulu romanu *Ioane Pandovicu*, proprietariu in C.-Simandu, si preotulu de a-colo *Niclan Leucuti'a*. — si mai cati-va altii.

Fia-care parte iee-si resplat'a: cei'a: rusinea, dispretiulu nostru si mustrarea consciintiei loru. *esti'a*: laud'a si respectulu ómeniloru de bine!

Proprietariu, editoriu si redactoru respundietoris: **Mircea B. Stanescu.**

Publicatiuni tacsabili.

2-2.

➡ Pentru sesiunea Carnavalului

➡ mi-au sositu diferite marfe bune, moderne si elegante d'in fabricele cele mai renumite.

Dreptu-ce multumindu on. publicu pentru cercetarea de pana acum, vinu a-mi recomandá bolt'a si pe venitoriu in deosebita atentia la toti acei'a pre stimati domni si doámne, cari dorescu a comandá

➡ articuli si vestminte ➡

pentru

miri, mirese, balu, ospetie, botezuri si immormentári,

cu pretturile cele mai moderate.

Insarcaríile d'in provintia me voiu stradu a le impleni cu cea mai stricta puntualitate.

I. D. Doge,

negutiatoriu de pandiaria si marfuri lipsceane in Aradu, largulu principale, in edificiu casei cetatii.